

Súd: Mestský súd Košice
Spisová značka: 59C/11/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7123215949
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 05. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michaela Kotusová Hucová
ECLI: ECLI:SK:MSKE:2024:7123215949.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Mestský súd Košice sudkyňou JUDr. Michaelou Kotusovou Hucovou v spore žalobcu: Sociálna poisťovňa - pobočka Košice, IČO: 30 807 484, Festivalové námestie 1, 040 01 Košice proti žalovanému v 1. rade: Dopravný podnik mesta Košice, akciová spoločnosť, IČO: 31 701 914, A. X, XXX XX B. a žalovanému v 2. rade: KOOOPERATIVA poisťovňa, a. s. Vienna Insurance Group, IČO: 00 585 441, Štefanovičova 4 816 23 Bratislava, o zaplatenie 11.554,20 eur s príslušenstvom takto

rozhodol:

- Konanie o zaplatenie 7.962,30 eur zastavuje.
- Žalobu o zaplatenie 3.951,90 eur zamietá.
- Žalovaným v 1. a 2. rade priznáva proti žalobcovi nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou doručenou súdu 13.9.2023 domáhal, aby súd zaviazal žalovaných v 1. a 2. rade na zaplatenie 11.554,20 eur. Odôvodnil ju tým, že 14.10.2019 zamestnanec žalovaného v 1. rade C. A. viedol v čase okolo 8:12 hod. v B. D. E. F. G. 3, s číslom vozňa 536 smere od zastávky Rovníková na konečnú električiek na ulici Važecká, kde pri zastavovaní električky pred zastávkou Važecká použil prúdovú brzdu električky v nedostatočnej vzdialenosti pred zastávkou a z uvedeného dôvodu narazil električkou do zadnej časti tam stojacej električky s č. 844 a vplyvom nárazu došlo k zraneniu cestujúceho H. I., ktorý bol v stojacej električke č. 844. Následkom dopravnej nehody utrpel poškodený zranenia, pre ktoré ho ošetrojúci lekár uznal dočasne práceneschopným od 14.10.2019 do 11.10.2020. Počas práceneschopnosti vyplatil žalobca poškodenému nemocenské dávky vo výške 11.554,20 eur. Rozsudkom Okresného súdu Košice II sp. zn. XX/XX/XXXX z 3. septembra 2020, ktorý nadobudol právoplatnosť 5.11.2020, bol zamestnanec žalovaného v 1. rade pre prečin ublíženia na zdraví. Žalobca preto 11.5.2023 výzvou č. 53/2023 vyzval na náhradu škody 11.554,20 eur. Uvedenú výzvu zaslal aj poisťovateľovi vozidla t. j. žalovanému v 2. rade. Škoda doposiaľ nebola uhradená.

2. Žalovaný v 1. rade vo vyjadrení k žalobe uviedol, že v čase vzniku škodovej udalosti – dopravnej nehody 14.10.2019 mal so žalovaným v 2. rade uzatvorené poistenie majetku o zodpovednosti za škodu na základe Poistnej zmluvy č. XXXXXXXXXXXX z 30.9.2016, ktoré sa vzťahuje aj na zodpovednosť poisteného za škody spôsobené z vlastníctva, údržby a prevádzkovania mestskej osobnej dopravy na dráhach podľa § 11 ods. 4 zákona č. 514/2009 Z. z. o doprave na dráhach – električky a trolejbusy. Škodovú udalosť nahlásil žalovaný v 1. rade 3.3.2020 žalovanému v 2. rade na základe oznámenia zo strany poškodeného H. I.. Keďže žalovaný v 2. rade nároky žalobcu neuznal a neuhradil, nemôže byť na plnenie zaviazaný ani žalovaný v 1. rade, nakoľko poskytnutím plnenia by z jeho strany došlo k porušeniu poistných Všeobecných podmienok poistenia, ktoré sú súčasťou poistnej zmluvy č. 0808026602, čl. VII ods. 4. Žalovaný v 1. rade zároveň vzniesol námietku premlčania v súlade s § 100 a nasl. Občianskeho zákonníka, nakoľko má za to, že žalobca si neuplatnil svoj nárok riadne a včas. K škodovej udalosti došlo 14.10.2019, pričom návrh na vydanie platobného rozkazu je z 12.9.2023. Pri riešení poistnej udalosti nebolo sporné, že ku škode na zdraví poškodeného došlo prevádzkou električky

vo vlastníctve žalovaného v 1. rade. Zodpovednosť vodiča, ako zamestnanca žalovaného v 1. rade nebola v tomto prípade podstatná pre uplatnenie nárokov na náhradu škody. Žalobca mal vedomosť o osobe, ktorá zodpovedá za škodu, ako aj výške škody pred právoplatnosťou rozhodnutia vydaného v trestnom konaní, na ktoré sa odvoláva.

3. Žalovaný v 2. rade vo vyjadrení k žalobe uviedol, že neuznáva nárok žalobcu v celom rozsahu a považuje ho za nedôvodný. Žalovaný v 1. rade mal so žalovaným v 2. rade uzatvorenú poisťnú zmluvu o zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla č. XXXXXXXXXXXX. Škodová udalosť bola žalovanému v 2. rade ohlásená 6.3.2020. Namietal právnu subjektivitu žalobcu, pretože tá prináleží len Sociálnej poisťovni ako právnickej osobe zriadenej zákonom č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov a nie jej pobočke a žalobca nemá spôsobilosť byť účastníkom konania. Nárok žalobcu počnúc 19.2.2020 nie je dôvodný, pretože poškodený od 19.2.2020 už nebol práceneschopný z dôvodu zranení, ktoré utrpel pri poisťnej udalosti z 14.10.2019, ale z iného dôvodu, za ktorý nenesie žalovaný v 1. rade zodpovednosť. Zároveň vzniesol námietku premlčania, pretože žalobca si svoj nárok neuplatnil riadne a včas. K škodovej udalosti došlo 14.10.2019, pričom žaloba bola podaná 13.9.2023. Po vzniku tejto dopravnej nehody nebolo sporné, že bola spôsobená činnosťou motorového vozidla vo vlastníctve žalovaného v 1. rade ako aj to, kto za vznik škody zodpovedá. Keďže v zmysle lekárskeho posudku bol poškodený práceneschopný v dôsledku poisťnej udalosti zo 14.10.2019 od 14.10.2019 do 18.2.2020, posledná vyplatená splátka nemocenskej dávky v dôsledku poisťnej udalosti sa teda premlčala najneskôr 18.2.2023 (§ 103 Občianskeho zákonníka). Žalobca mal vedomosť o osobe, ktorá zodpovedá za škodu, ako aj výške škody pred právoplatnosťou rozhodnutia vydaného v trestnom konaní, na ktoré sa odvoláva

4. Podaním doručeným súdu 5.1.2024 vzal žalobca žalobu čiastočne späť tak, že žalobou uplatnený nárok predstavuje 3.951,90 eur. K čiastočnému späťvzatiu žaloby pristúpil po námietkach žalovaného v 2. rade ohľadne trvania práceneschopnosti poškodeného, ktorá trvala do 18.2.2020 a boli mu vyplatené nemocenské dávky 3.951,90 eur.

5. Žalobca k námietke nedostatku právnej subjektivity poukázal na § 178 ods. 1 písm. h) a ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v platnom znení (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z. z.“) a že pobočka je organizačná zložka Sociálnej poisťovne. Nesúhlasil tiež, že došlo k premlčaniu práva. V odôvodnení rozsudku Okresného súdu Košice II, sp. zn. XX/XX/XXXX z 3. septembra 2020 bolo uvedené, že o nárokoch na náhradu škody, ktoré boli uplatnené poškodenými stranami, súd rozhodol tak, že ich neprípúšťa do adhézneho konania z dôvodu, že škoda bola spôsobená prevádzkou dopravného prostriedku, za ktorú zodpovedá prevádzkovateľ uvedeného dopravného prostriedku. Žalobca poukázal na § 238 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z. z., v zmysle ktorého právo Sociálnej poisťovne voči tretím osobám na náhradu škody, ktorá vznikla sociálnej poisťovni výplatom dávok v dôsledku ich zavineného protiprávneho konania, sa premlčí uplynutím troch rokov odo dňa, keď sociálna poisťovňa zistila, že dávky boli vyplatené v dôsledku zavineného protiprávneho konania tretích osôb, a keď sa dozvedela o tom kto za nich zodpovedá, najneskôr uplynutím desiatich rokov odo dňa vyplatenia dávok.

6. Žalovaný v 1. rade v duplike zotrval na vznesenej námietke premlčania.

7. Žalovaný v 2. rade dal v duplike nad rámec toho, že nárok žalobcu je premlčaný, do pozornosti uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 17. marca 2016 sp. zn. 5Cdo/117/2014 a rozhodnutie 1Cdo/82/2009, Krajského súdu v Trnave sp. zn. 23Co/22/2021 a rozsudok Okresného súdu Stará Ľubovňa sp. zn. 5C/3/2023.

8. Žalovaný v 1. rade v podaní doručenom súdu 6.5.2024 poukázal na § 420 a § 427 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Uviedol, že subjekt zodpovedný za škodu bol známy už bezprostredne po dopravnej nehode, súd sa v trestnom konaní otázkou náhrady škody vôbec nezaoberal a preto trestné konanie voči zamestnancovi prevádzkovateľa dopravného prostriedku, ktorým bola spôsobená škoda, nemá žiadny vplyv na plynutie premlčacej doby a tvrdenie žalobcu o spočívaní premlčacej doby voči žalovanému v 1. rade je právne irelevantné. Žalobca nadobudol vedomosť o subjekte zodpovednom za škodu spôsobenú pri dopravnej nehode 14.10.2019 najneskôr dňom prijatia hlásenia o úraze zo strany poškodeného, z uvedeného dokladu muselo byť žalobcovi zrejmé, že škoda bola spôsobená prevádzkovou činnosťou električky vo vlastníctve žalovaného v 1. rade a teda, že zodpovedným subjektom v zmysle § 427 Občianskeho zákonníka je žalovaný v 1. rade a zodpovednosť vodiča električky je nepodstatná pre uplatňovanie nárokov na náhradu škody.

9. Žalobca na pojednávaní poukázal na to, že o zavinení zamestnanca žalovaného v 1. rade a o zodpovednosti za škodu bolo rozhodnuté až rozsudkom Okresného súdu Košice II z 3. septembra 2020, ktorý nadobudol právoplatnosť 5.11.2020, ktorý určuje počiatok plynutia trojročnej premlčacej doby. Mal za to, že v čase prebiehajúceho trestného konania došlo k spočívaniu premlčacej lehoty.

10. Žalovaný v 1. rade na pojednávaní uviedol, že vodič električky nie je zodpovedným subjektom, ktorý by bol povinný znášať vzniknutú škodu, preto podľa neho neobstojí ani argumentácia, že žalobca nevedel o zodpovednostnom subjekte až do právoplatného skončenia trestného konania, pri ktorom došlo k vysloveniu výroku o vine vodiča električky.

11. Žalovaný v 2. rade na pojednávaní poukázal na to, že kto za škodu zodpovedá muselo byť žalobcovi zrejme už 14.10.2019 kedy došlo ku nehode a o výške škody musel mať žalobca vedomosť najneskôr 18.2.2020, kedy bola zo strany žalobcu poškodenému vyplatená posledná nemocenská dávka. Dal do pozornosti rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo/82/2009.

12. Súd vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi tvoriacimi obsah spisu, posúdil podstatné skutkové tvrdenia strán sporu, právne argumenty strán sporu, pričom zistil tento skutkový stav veci:

13. Rozsudkom Okresného súdu Košice II, sp. zn. XX/XX/XXXX z 3. septembra 2020, ktorý nadobudol právoplatnosť 5.11.2020, bol C. A., zamestnanec Dopravného podniku mesta Košice, a.s., uznaný za vinného na tom skutkovom základe, že 14.10.2019 v čase o 8:12 hod. v B. D. E. J. F. G. 3 I. G. K. 536 v smere od zastávky Rovníková na konečnú električiek na ulici Važeckej, kde pri zastavovaní električky pred zastávkou Važecká použil prúdovú brzdu električky vzhľadom na jej momentálnu rýchlosť a adhézne podmienky koľajníc v nedostatočnej vzdialenosti pred zastávkou a z uvedeného dôvodu narazil električkou v rýchlosti 20km/h do zadnej časti tam stojacej električky s číslom vozňa 844 a vplyvom nárazu došlo k zraneniu cestujúceho H. I., ktorý bol v stojacej električke s číslom vozňa 844 a utrpel ľahkú ujmu na zdraví, a to zlomeniny 6. až 11. rebra vpravo s menším posunom úlomkov, pomliaždenie pravého laktťa s opuchom a krvnou podliatinou a pomliaždenia hlavy v pravej čelovo – temeno – spánkovej oblasti s opuchom a krvnou podliatinou s dobou liečenia v trvaní 35 – 40 dní, čím obvinený porušil dôležitú povinnosť vyplývajúcu mu z jeho povolania a upravenú v bode 5,5 internej smernice DPMK, a.s. Košice č. C. zo dňa 26.7.2018.

14. Výzvou č. XX/XXXX z 11. mája 2023 žalobca vyzval žalovaných v 1. a 2. rade na uznanie a dobrovoľné splnenie povinnosti nahradiť škodu, ktorá mu vznikla výplatom nemocenských dávok poškodenému H. I. vo výške 11.554,20 eur v lehote do 15 dní od doručenia výzvy.

15. Z Potvrdenia o dočasnej pracovnej neschopnosti S 519119 a Lekárskeho posudku o bolestnom a sťaženi spoločenského uplatnenia H. I. vyplynulo, že jeho pracovná neschopnosť trvala od 14.10.2019 do 18.2.2020.

16. Z Oznámenia o poistnom plnení z 15.10.2020 a 5.1.2021 žalovaného v 2. rade adresovaného poškodenému H. I. vyplynula výplata poistného plnenia 844 eur a 1.091,60 eur v dôsledku poistnej udalosti zo 14.10.2019 s dátumom hlásenia 6.3.2020 poisteného žalovaného v 1. rade.

17. Z Oznámenia o poistnom plnení zo 7.6.2021 žalovaného v 2. rade adresovaného Dôvera zdravotná poisťovňa a.s. vyplynula výplata poistného plnenia 181,76 eur v dôsledku poistnej udalosti zo 14.10.2019 s dátumom hlásenia 1.6.2021 poisteného žalovaného v 1. rade.

18. Z Potvrdenia o výške vyplateného dávok z 3. januára 2024 vyplynulo, že poškodenému H. I. boli od 14.10.2019 do 18.2.2020 vyplatené nemocenské dávky vo výške 3.951,90 eur.

19. Z Hlásenia úrazu na účely nemocenského z 18.11.2019 H. I. adresovaného Sociálnej poisťovni 18.11.2019 vyplynuli okolnosti úrazu – električka č. 3 na zastávke stála, poškodený sa chystal vystúpiť, kedy druhá električka do nich narazila; úraz zavinila električka č. 7.

20. Zo žiadosti o poskytnutie súčinnosti a podanie správy Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Košiciach – odbor poriadkovej polície, Obvodné oddelenie Policajného zboru Košice – Nad Jazerom z 24.1.2020, ktoré bolo Sociálnej poisťovni doručené 7.2.2020, vyplynulo, že 21.11.2019 bolo povereným príslušníkom policajného zboru podľa § 199 ods. 1 trestného poriadku začaté trestné stíhanie a dňa 30.12.2019 bolo podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku vznesené obvinenie pánovi C. A. nar. X.X.XXXX, trvale bytom B. – G. X pre prečin ublíženia na zdraví podľa § 158 Trestného zákona, nakoľko dňa 14.10.2019 v čase o 8:12 hod v KE - Nad jazerom riadil električku s č. vozňa XXX K. smere od zastávky Rovníková na konečnú električiek na ulici Važeckej, kde pri zastavovaní električky pred zastávkou Važecká použil prúdovú brzdu električky. Vzhľadom na jej momentálnu rýchlosť a adhézne podmienky koľajníc, kde v dostatočnej vzdialenosti pred zastávkou a z uvedeného dôvodu nárazu s električkou v rýchlosti 25 km/h do zadnej časti tam stojacej električky s číslom vozňa 844, kde takto pod vplyvom nárazu došlo k zraneniu pán a H. I. nar. X.XX.XXXX nachádzajúceho sa v stojacej električke s č. vozňa 844, ktorému bolo týmto spôsobené zranenia a to zlomeniny 6 až 11 rebra vpravo s menším posunom úlomkov, pomliaždenie pravého laktťa s opuchom a krvnou podliatinou a pomliaždenia hlavy v pravej čelovo – temenno – spánkovej oblasti s opuchom a krvnou podliatinou so stanovenou dobou liečenie v trvaní 35 až 40 dní, čím takto inému z nedbanlivosti ublížil na zdraví, tým že porušil dôležitú povinnosť vyplývajúcu z jeho povolania upravenú v bode 5.5 internej smernice DPMK a.s. č. L. s názvom Najvyššia dovolená rýchlosť na električkovej dráhe. Orgán činný v trestnom konaní požiadal žalobcu podľa § 3 ods.

1, ods. 2 Trestného poriadku o vypracovanie správy, či poškodenému H. I. bolo žalobcom poskytnuté plnenie za jeho práceneschopnosť a v akej výške a za účelom zistenia výšky náhrady škody Sociálnej poisťovni, ktorého je potrebné v danej veci splnomocniť za účelom uplatnenia náhrady škody v trestnom konaní.

21. Zistený skutkový stav súd posúdil podľa týchto ustanovení právnych predpisov:

22. Podľa § 178 ods. 1 písm. h) zákona č. 461/2003 Z. z. do pôsobnosti pobočky patrí uplatňovať právo voči tretím osobám na náhradu škody, ktorá Sociálnej poisťovni vznikla výplatom dávok v dôsledku ich zavineného protiprávneho konania.

23. Podľa § 178 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. pobočka vystupuje v mene Sociálnej poisťovne vo všetkých veciach patriacich do jej pôsobnosti v konaní pred súdmi a orgánmi verejnej moci.

24. Podľa § 238 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. má právo voči tretím osobám na náhradu škody, ktorá jej vznikla výplatom dávok v dôsledku ich zavineného protiprávneho konania; výšku škody preukazuje Sociálna poisťovňa potvrdením príslušnej organizačnej zložky Sociálnej poisťovne o výške vyplatených dávok

25. Podľa § 238 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z. z. právo Sociálnej poisťovne voči tretím osobám na náhradu škody, ktorá vznikla Sociálnej poisťovni výplatom dávok v dôsledku ich zavineného protiprávneho konania, sa premlčí uplynutím troch rokov odo dňa, keď Sociálna poisťovňa zistila, že dávky boli vyplatené v dôsledku zavineného protiprávneho konania tretích osôb, a keď sa dozvedela o tom, kto za vznik škody zodpovedá, najneskôr uplynutím desiatich rokov odo dňa vyplatenia dávok.

26. Podľa § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

27. Podľa § 112 Občianskeho zákonníka ak veriteľ v premlčacej dobe uplatní právo na súde alebo u iného príslušného orgánu a v začatom konaní riadne pokračuje, premlčacia doba od tohto uplatnenia po dobu konania neplynie. To platí aj o práve, ktoré bolo právoplatne priznané a pre ktoré bol na súde alebo u iného príslušného orgánu navrhnutý výkon rozhodnutia.

28. Podľa § 420 ods. 2 Občianskeho zákonníka škoda je spôsobená právnickou osobou alebo fyzickou osobou, keď bola spôsobená pri ich činnosti tými, ktorých na túto činnosť použili. Tieto osoby samy za škodu takto spôsobenú podľa tohto zákona nezodpovedajú; ich zodpovednosť podľa pracovnoprávnych predpisov nie je tým dotknutá.

29. Podľa § 427 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka fyzické a právnické osoby vykonávajúce dopravu zodpovedajú za škodu vyvolanú osobitnou povahou tejto prevádzky. Rovnako zodpovedá aj iný prevádzateľ motorového vozidla, motorového plavidla, ako aj prevádzateľ lietadla.

30. Podľa § 145 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej ako „CSP“) ak je žaloba vzatá späť sčasti, súd konanie v tejto časti zastaví. O čiastočnom späťvzátí žaloby rozhodne súd v rozhodnutí vo veci samej.

31. Podľa § 146 ods. 1 CSP súd konanie nezastaví, ak žalovaný so späťvzatím žaloby z vážnych dôvodov nesúhlasí. Na nesúhlas žalovaného so späťvzatím žaloby sa neprihliada, ak dôjde k späťvzatiu žaloby skôr, než sa začalo predbežné prejednanie sporu podľa § 168 alebo pojednávanie.

32. Žalobca podaním doručeným 5.1.2024 vzal žalobu v časti o zaplatenie 7.962,30 eur späť, a preto súd s poukazom na tento úkon žalobcu pred prvým pojednávaním, bez zisťovania súhlasu žalovaných, konanie v tejto časti podľa § 145 ods. 2 CSP zastavil.

33. Predmetom konania ostal nárok na zaplatenie 3.951,90 eur z titulu náhrady škody ako dávky z nemocenského poistenia, ktorú poistencovi H. I. vyplatil žalobca od 14.10.2019 do 18.2.2020 z titulu jeho práceneschopnosti. Tá nastala v dôsledku úrazu spôsobeného porušením povinnosti C. A. ako vodiča električky, zamestnanca žalovaného v 1. rade, poisteného u žalovaného v 2. rade. Výška nároku 3.951,90 eur spočívajúca vo vyplatených nemocenských dávkach sporná medzi stranami sporu nebola.

34. Pokiaľ žalovaný v 2. rade počas konania spochybňoval právnu subjektivitu žalobcu súd uvádza, že z označenia strán sporu jednoznačne vyplýva, že žalobcom v tomto spore je Sociálna poisťovňa so sídlom v Bratislave, IČO: XX XXX XXX, v mene ktorej koná pobočka Sociálnej poisťovne v Košiciach prostredníctvom osoby poverenej výkonom funkcie riaditeľa pobočky. K otázke aktívnej vecnej legitímácie Sociálnej poisťovne Bratislava a oprávneniu pobočky Sociálnej poisťovne konať vo veciach nárokov podľa § 238 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. sa vyjadril Najvyšší súd Slovenskej republiky v uznesení sp. zn. 1Cdo/125/2010: „Výkon a organizáciu sociálneho poistenia upravuje zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení (ďalej aj len „zákon“). Podľa ustanovenia § 120 ods. 2 a 3 tohto zákona Sociálna poisťovňa je verejnoprávna inštitúcia zriadená na výkon sociálneho poistenia a je právnickou osobou so sídlom v Bratislave. Orgánmi Sociálnej poisťovne sú a) generálny riaditeľ Sociálnej poisťovne, b) Dozorná rada Sociálnej poisťovne a c) riaditeľ pobočky Sociálnej poisťovne

(§ 121 zákona) a organizačné zložky Sociálnej poisťovne tvorí ústredie a pobočky (§ 124 zákona). Z ustanovenia § 127 ods. 1 a 3, veta prvá zákona vyplýva, že pobočku riadi riaditeľ pobočky a riaditeľ pobočky koná v mene Sociálnej poisťovne vo všetkých veciach patriacich do pôsobnosti pobočky.“ Oprávnenie pobočky Sociálnej poisťovne konať vo veci podľa § 238 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. potvrdzuje i rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 9Cdo/27/2021 z 10. marca 2021: „Pobočky Sociálnej poisťovne sú podľa § 124 zákona o sociálnom poistení č. 461/2003 Z. z. organizačnými zložkami Sociálnej poisťovne, ktoré spolu s ústredím Sociálnej poisťovne vykonávajú sociálne poistenie. Pobočka Sociálnej poisťovne vystupuje v mene Sociálnej poisťovne vo všetkých veciach patriacich do jej pôsobnosti v konaní pred súdmi a pred orgánmi verejnej moci (§ 178 ods. 2)“.

35. Pobočka Sociálnej poisťovne Košice je podľa § 178 ods. 1 písm. h/ v spojení s § 178 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. oprávnená konať v mene Sociálnej poisťovne so sídlom v Bratislave vo veci nárokov vyplývajúcich z § 238 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z.. Z uvedeného dôvodu súd konanie nezastavil a námietku žalovaného v 2. rade ohľadom právnej subjektivity žalobcu považoval za nedôvodnú.

36. Vo vzťahu k žalovanými vznesenej námietke premlčania súd uvádza, že ustanovenie § 238 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení upravuje nárok Sociálnej poisťovne voči tretím osobám na náhradu škody, ktorá jej vznikla v dôsledku výplaty dávok následkom zavineného protiprávneho konania tretej osoby. Zároveň upravuje premlčanie tohto nároku v podobe subjektívnej premlčacej lehoty troch rokov, ktorá plynie odkedy Sociálna poisťovňa zistila, že dávky boli vyplatené v dôsledku zavineného protiprávneho konania a keď sa dozvedela o tom, kto za škodu zodpovedá. Objektívna premlčacia lehota desať rokov plynie odo dňa vyplatenia dávok (§ 238 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z. z.).

37. Otázka počiatku plynutia premlčacej lehoty bola medzi stranami sporu sporná, keďže žalobca mal za to, že začala plynúť až vydaním rozsudku Okresného súdu Košice II, sp. zn. 3T/28/2020 z 3. septembra 2020, ktorý nadobudol právoplatnosť 5.11.2020 a z ktorého žalobca získal informáciu o tom, kto za škodu zodpovedá. S poukazom na judikatúru k § 106 Občianskeho zákonníka, ktorý pri určení počiatku plynutia premlčacej lehoty vychádza z predpokladu vedomosti o okolnostiach vzniku nároku na náhradu škody tak, ako je to v prípade náhrady škody podľa § 238 ods. 5 zákona č. 431/2003 z. z., súd dáva do pozornosti rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo 82/2009, ktorý bol publikovaný v Zbierke stanovísk a rozhodnutí NS a súdov SR č. 2/2014 pod č. R 16/2014. V predmetnej veci najvyšší súd ustálil, že poškodený sa dozvie o tom, kto za škodu zodpovedá hneď ako získa informáciu, na základe ktorej si môže urobiť úsudok o osobe konkrétneho škodcu, teda len čo získa vedomosť o skutkových okolnostiach rozhodujúcich pre vymedzenie zodpovedného subjektu, teda len čo získa vedomosť o skutkových okolnostiach, ktoré sú spôsobilé urobiť takýto záver o možnej zodpovednosti určitého subjektu. Nemusí ísť priamo o zistenie, stačí, aby skutkové okolnosti, ktorými poškodený disponuje, mohli viesť k záveru o určení zodpovedného subjektu (nejde teda o nespochybniteľnú istotu v určení zodpovednej osoby). V právnej vete najvyšší súd ustálil, že poškodený sa dozvie o tom, kto za škodu zodpovedá (§ 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka), v okamihu preukázateľného získania informácie o skutkových okolnostiach, na základe ktorých si môže urobiť dostatočný úsudok o tom, konkrétne ktorá fyzická alebo právnická osoba za škodu zodpovedá; v uvedenom okamihu nemusí byť daná z rozhodnutia súdu vyplývajúca nespochybniteľná istota poškodeného o zodpovednom subjekte a o jeho zodpovednosti. Dovolací súd nepovažoval za správny názor, že žalobca vedomosť o tom, kto za vzniknutú škodu zodpovedá nadobudol až právoplatnosťou rozsudku, ktorým bol žalovaný odsúdený pre trestný čin. Poškodený sa totiž dozvie o tom, kto za škodu zodpovedá v okamihu, kedy preukázateľne získal informáciu o tých skutkových okolnostiach, na základe ktorých si môže urobiť dostatočný úsudok o tom, ktorá určitá (konkrétna) osoba za škodu zodpovedá. Nemusí však ísť o nespochybniteľnú istotu o takomto zodpovedajúcom subjekte. Skutočná vedomosť o osobe zodpovedajúcej za škodu, ktorou žalobca disponoval, v tom čase nepochybne stačila na podanie žaloby. Nebol teda daný dôvod, aby sa plynutie (subjektívnej) premlčacej doby práva na náhradu škody začalo odvíjať až od právoplatnosti rozsudku. Uvedené napokon nevyplýva ani z ustanovenia § 238 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z. z..

38. V prípade prebiehajúceho trestného konania sa poškodený nedozvie o okolnostiach rozhodných pre plynutie premlčacej doby až právoplatnosťou trestného rozsudku, ale okamihom, kedy sa tieto okolnosti skutočne dozvie. Aj keď až právoplatným rozhodnutím v trestnom konaní je rozhodnuté o vine obžalovaného, neplatí automaticky, že až týmto dátumom sa poškodený dozvie o tom, kto za škodu zodpovedá. Dátum právoplatnosti rozhodnutia je závislý od procesných okolností, ktoré nastali v priebehu konania a s vedomosťou poškodeného o škode a škodcovi priamo nesúvisí.

39. Z vykonaného dokazovania je zrejmé, že dopravná nehoda bola spôsobená prevádzkovou činnosťou električky vo vlastníctve žalovaného v 1. rade. Žalobca bol 7.2.2020 bol orgánom činným v trestnom konaní vyzvaný na uplatnenie si nároku na náhradu škody v trestnom konaní. Zo skutkovej vety trestného činu, ktorý sa obvinenému C. A. kládol za vinu, vyplynulo, že konal ako zamestnanec žalovaného v 1.

rade a pri výkone svojho zamestnania porušil povinnosti, ktoré mu z tohto zamestnania ako vodičovi električky vyplývajú. Z uvedeného potom pre žalobcu vyplynulo, že nemocenské dávky sú C. I. vyplácané v dôsledku protiprávneho konania C. A. ako i to, že ten je zamestnancom žalovaného v 1. rade.

40. O výške škody spôsobenej protiprávnym konaním sa žalobca dozvedel 18.2.2020, kedy žalobca ukončil vyplácanie nemocenského poškodenému 18.2.2020.

41. Žalobca tak najneskôr 18.2.2020 disponoval informáciou o výške škody, ktorá vznikla zavineným protiprávnym konaním a vzhľadom na povahu škodovej udalosti - kolízia dvoch električiek s porušením povinnosti vodiča jednej z nich ako zamestnanca žalovaného v 1. rade, si mohol urobiť úsudok o zodpovednostnom subjekte. Tým je vzhľadom na § 427 ods. 1 Občianskeho zákonníka žalovaný v 1. rade ako prevádzkovateľ vykonávajúci dopravu. Pretože išlo o škodu spôsobenú vodičom električky ako zamestnanca žalovaného v 1. rade, podľa § 420 ods. 2 Občianskeho zákonníka vodič električky za škodu spôsobenú svojím protiprávnym konaním nezodpovedá (prichádza však do úvahy zodpovednosť podľa pracovnoprávných predpisov, ktorá sa však týka ich vnútorného vzťahu zamestnávateľ – zamestnanec). Skutočnosť, že žalobca skutkové okolnosti prípadu vyhodnotil z právneho hľadiska inak, je vzhľadom na jeho vedomosť o nich, bez významu. V nadväznosti na uvedené, pokiaľ vodič električky žalovaného v 1. rade nie je za škodu zodpovedný podľa Občianskeho zákonníka, pričom tým nie je dotknutá jeho trestnoprávna zodpovednosť za jeho konanie, potom uplatnenie nároku na náhradu škody v trestnom konaní vedenom proti nemu nespôsobuje spočívanie plynutia premlčacej lehoty na uplatnenie nároku voči žalovaným.

42. Súd preto konštatuje, že žalovanými vznesená námietka premlčania je dôvodná. Žalobou uplatnený nárok žalobcu je premlčaný, pretože premlčacia lehota začala vo vzťahu k žalovanému v 1. rade ako zodpovednostnému subjektu a žalovanému v 2. rade ako jeho poisťovateľovi plynúť 18.2.2020, avšak žaloba bola doručená súdu 13.9.2023, t. j. po uplynutí trojročnej premlčacej lehoty podľa § 238 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z. z.. Na prípadnú včasnosť podania žaloby v premlčacej lehote nemali vplyv ani ustanovenia § 1 a § 8 zákona č. 62/2020 Z. z. o niektorých mimoriadnych opatreniach v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19 a v justícii a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, a to vzhľadom na dĺžku neplynutia premlčacej lehoty (v čase od 12. marca 2020 do 30. apríla 2020 od 19. januára do 28. februára 2021) a jej následné predĺženie a okamih, kedy bola žaloba na súde podaná.

43. Súd preto s poukazom na § 238 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z. z. v spojení s § 100 ods. 1 veta druhá a veta tretia Občianskeho zákonníka žalobu (v zostávajúcej časti) zamietol.

44. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

45. Podľa § 256 ods. 1 CSP ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane.

46. Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

47. O trovách konania súd rozhodol podľa § 262 ods. 1 CSP v spojení s p§ 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP. V časti zastavenia konania žalobca späťvzatím žaloby bez tohto, aby sa od žalovaných domohol uplatneného nároku po začatí konania, jeho zastavenie zavinil, a preto podľa § 256 ods. 1 CSP znáša v tejto časti trovy konania, ktoré žalovaným vznikli. Vo zvyšnej zamietavej časti boli v celom rozsahu úspešní žalovaní, a preto i patrí náhrada trov konania podľa § 255 ods. 1 CSP. Z tvrdení strán sporu, obsahu spisu a okolností tohto prípadu pritom nevyplynuli také okolnosti, pre ktoré by do úvahy prichádzala aplikácia ustanovenia § 257 CSP.

48. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením (§ 262 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Mestský súd Košice v dvoch písomných vyhotoveniach (§ 362 ods. 1 CSP).

V odvolaní sa má popri všeobecnej náležitostiach podania (§ 127 ods. 1 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne a čoho sa odvolateľ domáha (§ 363 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 364 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

a) neboli splnené procesné podmienky,

- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu (zákon č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok)).